

Motion till riksdagen

1989/90:U603

av Elver Jonsson och Bengt Harding Olson

(båda fp)

Codex nordicus

Som en reaktion mot en alltför ensidig ekonomisk inriktning av det nordiska samarbetet i början på 1980-talet fördes idén fram om ett nordiskt medborgarskap. Begreppet nordiskt medborgarskap avsåg att avhjälpa de hinder av olika slag som flyttande nordbor möter före flyttningen, under själva resan, vid ankomsten till grannlandet, vistelsen i och vid återflyttningen. Man ville med detta åstadkomma att de nordbor som bor i ett annat land i Norden än hemlandet skulle få samma rättigheter som inflyttningslandets egna medborgare.

Långt mer än en miljon flyttningar har sedan 1954 ägt rum de nordiska länderna emellan. Ca 250 000 nordbor bor i ett annat nordiskt land utan att ha förvärvat medborgarskap i inflyttningslandet. Det är alltså en stor grupp människor som grundtankarna bakom det nordiska medborgarskapet gäller.

Med anledning av initiativ från Nordiska rådet 1982 framlade Nordiska ministerrådet 1986 en utredning om "Nordbors rättigheter i Norden". Utredningens resultat presenterades i en tegelstensliknande publikation, en katalog med detaljerad beskrivning över olika hinder – smått som stort – som möter nordbor vid flyttning mellan länderna.

Vad rådet hade bett om var en rättighetsförteckning – ett slags Codex nordicus, men man fick en hinderkatalog i stället. Därutöver har också utarbetats informationsmaterial i form av broschyrer.

Frågan är minst lika aktuell i dag som tidigare. För behandling vid rådets förestående session i Reykjavik i år föreligger ett medlemsförslag som syftar till att Nordiska ministerrådet bör utarbeta ett handlingsproblem om "Nordbors rättigheter". Med ett strukturerat handlingsprogram skulle det fortsatta arbetet med nordbors rättigheter få en tydligare politisk profil.

I dagarna har ministerrådet presenterat en ny rapport om nordbors rättigheter, en uppföljning av den förra. Det är ett i och för sig bra men avgränsat material, som kan vara till praktisk nytta vid flyttning mellan de nordiska länderna.

Rapporten innehåller också på de olika delområdena uppgifter om gällande ordning inom EG.

Vad som emellertid fortfarande saknas är en tillräcklig politisk viljeyttring – ett nordiskt politiskt ställningstagande till frågan om nordbors rättigheter.

Samarbetsministern eller den fackminister i regeringen som handhar

denna fråga bör medverka till att frågan skyndsamt drivs vidare i den nordiska ministerkretsen, gärna i form av ett nordiskt handlingsprogram såsom föreslagits i det ovannämnda medlemsförslaget.

Ett handlingsprogram om "Nordbors rättigheter" skulle också kunna utgöra ett led i markeringen av "den nordiska modellen" inför kontakterna med EG.

Mot. 1989/90
U603

Hemställen

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att Sverige i Nordiska rådet/ministerrådet aktivt bör verka för att ett nordiskt handlingsprogram med en rättighetsförteckning (Codex nordicus) snarast framställs.

Stockholm den 22 januari 1990

Elver Jonsson (fp)

Bengt Harding Olson (fp)